1859. N°. 21.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

VRIJDAG 18 FEBRUARIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke Nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 17 Februarij.

De gemeenteraad heeft in zijne vergadering van heden benoemd tot 2den praeceptor aan het stedelijk gymnasium den heer F. A. de Graaff, litt. cand., thans werkzaam aan de inrigting van opvoeding en onderwijs Noorthey.

Voorts is op voorstel van hh. curatoren besloten: 1°. het onderwijs in de Latijnsche taal aan het gymnasium, voor zooverre het door den heer Groen werd gegeven, aan den heer Sicherer, leeraar in de Hoogduitsche taal- en letterkunde, op te dragen, met eene tractementsverhooging van *f* 200; 2°. eene oproeping te doen ter vervulling van de plaats van leeraar in de Fransche taal, op eene bezoldiging van *f* 800, ter vervulling der vacature ontstaan door het eervol ontslag aan den heer Groen verleend; en 3°. het onderwijs in de Fransche taal, tot aan de optreding van den te benoemen leeraar, op te dragen aan den heer te Winkel, leeraar in de Nederlandsche taal.

— Het Leydsche departement van de Nederlandsche maatschappij ter bevordering van nijverheid heeft, in hare vergadering van den 12den dezer, aan den heer S. van der Paauw een eervol ontslag verleend als secretaris van het departement, en hem bij die gelegenheid eenen zeer fraaijen zilveren beker met toepasselijk opschrift geschonken, als een bewijs van erkentenis voor de uitmuntende wijze, waarop de heer van der Paauw gedurende ruim 23 jaren het secretariaat heeft waargenomen.

— Naar men verneemt is de kapitein jhr. Hooft, van het reg. rijdende artillerie, alhier in bezetting, door Z. M. benoemd tot adjudant van genoemd regiment.

— Z. M. heeft de medaille voor eerlijke en trouwe dienst, in goud, toegekend aan den opperschipper der 1ste kl. bij de Nederl. marine J. H. Volkerts van Hoogendaal, kommandant van de alhier gedetacheerde kanonniers, ter zake van zijnen meer dan 50-jarigen diensttijd bij de zeemagt.

— Terugkomende op ons vroeger berigt betreffende het maal, dat ter viering van den verjaardag des konings door de Eerste Sectie van de afdeeling arrondissement Leyden van het *Metalen Kruis* alhier aan een aantal behoeftige wapenbroeders van 1830—1831, geregtigden tot het metalen kruis, wordt aangeboden, kunnen wij nog mededeelen dat ongeveer 300 geregtigden zich aangemeld hebben; dat na eene schifting van hen die meer bepaald in de vastgestelde termen vielen, dat aantal tot 87 is verminderd, en alle werkelijk behoeftige oud-kameraden van den leeftijd van 49 jaren en daarboven aan het maal kunnen deelnemen. Door de welwillendheid van de commissie en den hooggeachten kommandant van het Invalidenhuis is in dat gesticht eene zaal en het aanwezige huisraad beschikbaar gesteld; en zoo zal dan op aanstaanden Zaturdag, den 19den dezer, des middags ten één ure, de genoodigde schaar aldaar aantreden om zich tegen half twee aan den disch te plaatsen, hun door hunne voormalige krijgsmakkers en strijdgenooten aangerigt. De leden der sectie zijn opzettelijk genoodigd om zooveel mogelijk door hunne tegenwoordigheid het feestelijke der bijeenkomst te verhoogen; aan andere personen kan natuurlijk geen toegang worden verleend.

— Z. M. heeft bepaald, dat de miliciens der ligting van 1858, die bij de onderscheiden korpsen van het leger in reserve zijn gesteld, met 1 April aanstaande, in werkelijke dienst zullen worden opgeroepen, ten einde gekleed en in den wapenhandel geoefend te worden. Tevens is door Z. M. bepaald, dat op 1 Julij aanst. onder alle miliciens der ligting van 1858, die in werkelijke dienst zijn opgeroepen, bij de verschillende wapenkorpsen, eene loting zal plaats hebben, ten einde het lot beslisse wie hunner tot aanvulling van de ontbrekende vrijwilligers onder de wapenen zullen worden gehouden.

— Eergisteren avond ontstond alhier brand in de fabriek van verwwaren van de hh. Noortveen en C°., in de Spijkerboorsteeg nabij de Mare, die echter door de spoedig toegesnelde brandweer in de beginselen gelukkig werd gestuit, zoodat dit ongeval, dat op die plaats allernoodlottigst had kunnen worden, zonder ernstige gevolgen afliep.

— Het is ons aangenaam weder twee afleveringen van Petermann's *aardrijkskundige mededeelingen*, de elfde en twaalfde van den jaargang 1858, te kunnen aankondigen. Buiten eene beschouwing der laatst verschenen werken en een aantal kleine bijdragen, als *de meteorologische waarnemingen in Nederlands overzeesche bezittingen*, van prof. Buys Ballot, *laatste berigten uit Nederlandsch-Indië*, van den heer van der Toorn, *de haringvangst in den Beneden-Wolga*, *nieuwste berigten aangaande de landen aan den Amur*, reeds meermalen in dit tijdschrift besproken, is in de aflevering van November inzonderheid vermeldenswaardig een vrij uitvoerig, door 44 houtsneden opgeluisterd, staat- en aardrijkskundig overzigt van *de voornaamste staten-groepen van Midden-Afrika*. Dit overzigt is geschreven tot begeleiding eener kaart, welke genomen is naar de groote, door dr. Petermann geteekende, kaart van Noord- en Midden-Afrika, die aan het onlangs verschenen vijfde of laatste deel van dr. H. Barth's beroemd werk: *Reisen und Entdeckungen in Nord- und Central-Afrika in den Jahren* 1849 *bis* 1855 is toegevoegd. De voor ons liggende kaart omvat de landen tusschen Tomboktoe in het westen en Wara (de plaats, welker naam ons den ongelukkigen Eduard Vogel in het geheugen roept) in het oosten, tusschen Air of Asben in het noorden en de baai van Benin in het zuiden, en stelt ons alzoo het hoofdtooneel van dr. Barth's werkzaamheid voor oogen. Even als de oorspronkelijke kaart is ook deze naar de politische en ethnographische verdeeling gekleurd en zonder twijfel zal zij eene aangename gift zijn voor hen, die het werk zelf van dr. Barth niet bezitten.

In de aflevering van December trekt vooral onze aandacht eene uitvoerige verhandeling over *Britsch-Columbia*, vroeger Nieuw-Caledonië, de ten vorigen jare van de Hudsonsbaai-landen afgescheidene Engelsche kolonie aan de westkust van Noord-Amerika, welk land in den laatsten tijd inzonderheid door de tot nu toe nog niet geheel gestaafde geruchten omtrent den grooten rijkdom aan goud der Fraser- en Thompson-rivieren de algemeene opmerkzaamheid heeft gaande gemaakt. Bij deze verhandeling behoort eene kaart van Britsch-Columbia, Vancouver-eiland, en het noordelijk deel van het gebied van Washington, welke, door Petermann naar officiële bronnen bewerkt, thans voor de volledigste en naauwkeurigste kaart der kolonie kan gehouden worden. Verder treffen wij nog aan een door eene houtsnede verlicht verslag aangaande de jongste door Engelsche aardrijkskundigen gemaakte *berekeningen der hoogte van onderscheidene toppen van het Himalaya-gebergte*; een uit het Russisch vertaald opstel over *de aan de Russische heerschappij onderworpen horden der Kirgisen*; eene lijst van nieuwe aardrijkskundige geschriften en atlassen, die uit meer dan 100 nommers bestaat; een bibliographisch overzigt van de werken enz., die in het derde vierendeeljaars van 1858 het licht zagen. Titel en inhouds-opgave van den voltooiden jaargang zullen binnen kort worden verzonden en met eene beschouwing van de vroeger niet besproken werken en kaarten eene dertiende aflevering vormen.

— De *Staats-Cour.* bevat een overzigt van de opbrengst van 's lands middelen over de maand Januarij van 1859, waaruit blijkt, dat die bedragen heeft *f* 4,447,830.15½, zijnde *f* 388,954.87½ meerder dan in genoemd tijdvak van 1858.

— Men verneemt dat de overgroote meerderheid der gestemd hebbende leden der maatschappij van weldadigheid zich verklaard heeft voor de door de commissie uit de leden gedane voorstellen, en dat men het houden eener algemeene vergadering verwacht, die over de toekomst der maatschappij zal beslissen.

— De inspecteur van de geneeskundige dienst der zeemagt heeft ter kennis gebragt van de ouders of voogden, die voor hunne zonen of pupillen de toelating als kweekeling voor de geneeskundige dienst der zeemagt bij 's rijks kweekschool voor militaire geneeskundigen te Utrecht mogten verlangen, dat op den 5den Julij 1859 een vergelijkend examen over de adspiranten zal worden gehouden, en dat vóór 1 Mei een daartoe strekkend verzoekschrift aan hem inspecteur vrachtvrij zal moeten worden ingezonden.

— Gedurende dit jaar zullen 50 jongelingen, geheel ten koste der koloniale geldmiddelen, op de kon. milit. academie te Breda worden toegelaten, ter opleiding voor de verschillende wapens van het leger in Oost-Indië.

— Te Delft bevindt zich een persoon, die handel in menschenhaar drijft. In de achterbuurten koopt hij het hoofdhaar van vrouwen en meisjes tegen 40 à 60 cts per hoofd.

— Te Hellendoorn (Overijssel) woont eene vrouw, die thans den ouderdom van 105 jaren heeft bereikt. Zij geniet nog eene goede gezondheid.

— Uit Almelo meldt men dat Maandag ll. een 13-jarig meisje, dat aan haren broeder in eene stoombleekerij aldaar werkzaam het eten ging brengen, het ongeluk had met hare kleederen in een der raderen van het stoomwerktuig vastgeklemd te raken. Voor dat men aan redding kon denken was het meisje reeds vermorzeld.

— De treurige geschiedenis van den generaal G., die naar men verwacht, weldra voor het prov. geregtshof van Zuidholland zal behandeld worden, wekt zoo zeer de algemeene aandacht, dat wij meenen onzen lezers geen ondienst te doen, indien wij hun mededeelen het volgende verhaal van de geheele toedragt der zaak, zooals ons die door eene vriendelijke hand, en naar wij meenen uit goede bronnen geput, is toegezonden.

Sedert vele jaren zou de generaal G. naauwe betrekkingen aangeknoopt gehad hebben met mejufvr. Louisa E., die thans den leeftijd van 36 jaren heeft bereikt. Bij haar woonde een broeder, Jan E., die in December ll.

zijn 60sten jaardag vierde, en van zijn pensioen leefde als onderofficier van de O.-I. artillerie. De generaal zou bij een eerste testament een zeker deel van zijn vermogen vermaakt hebben aan Louisa, doch later, op haar aandringen, bij een tweede testament haren broeder Jan tot legataris hebben gemaakt, ingeval Louisa mogt komen te vóór-overlijden. In 1847 trok Louisa, bovendien, 1/20e lot van de honderdduizend; de generaal ontving namens haar het bedrag van den gewonnen prijs, en zou dat geld voor haar in dier voege beheerd hebben, dat het daarvoor gekochte geldswaardig papier, in een verzegeld paket, in bewaring van Louisa zelve werd gesteld, die te gelijker tijd een ander verzegeld paketje zou hebben ontvangen, hetwelk het testament van den generaal heette te bevatten. Op welke wijze dat geld beheerd werd, schijnt niet regt duidelijk te zijn; immers, terwijl het paket gesloten bleef, zou de generaal aan Louisa om de veertien dagen de som van ƒ10 uitgekeerd hebben. Op zekeren tijd zou evenwel Louisa, naar aanleiding van zekere gebeurtenissen, het paket geopend en toen bevonden hebben, dat er slechts zoo vele honderden aan geldswaardig papier in aanwezig waren, als er duizenden behoorden te zijn. Daarover zou geschil ontstaan zijn, hetwelk echter zou zijn bijgelegd, doordien, naar de meening van Louisa, op nieuw de volle waarde in het paket zou zijn gesloten geworden. Toen echter zou de generaal op dit paket geschreven hebben: »Dit stuk behoort, bij overlijden, aan den generaal G."

In dezen stand zouden de relatiën geweest zijn tusschen den generaal en Louisa, toen, op den 29sten Junij 1858, kort nadat hij ten haren huize geweest was, de vermicelli-soep, die op tafel kwam, bij den eersten lepel, die daarvan genuttigd werd, zoo onsmakelijk zou zijn bevonden, dat Louisa en haar broeder Jan ze niet nuttigden. Van die soep, later aan den boom vóór het huis uitgestort, moet gebruikt hebben de hond van den timmerman Nater, op den Zwartenweg, welke hond daarna, volgens getuigenis van zekere jufvrouw Bordewijk en van het kind van den timmerman Nater, zou zijn bezweken.

In de maand September daaraanvolgende zou de generaal Louisa een glas jenever geschonken hebben, haar aansporende om het te drinken, zeggende: »dat zal je goed doen." Louisa moet dadelijk daarna zeer ongesteld zijn geworden, waarop eene verlamming harer ledematen volgde, die nog op dit oogenblik aanhoudt, en destijds door den geneesheer als de gevolgen van rhumatische stoffen werd aangemerkt.

Nadat de generaal eenige dagen vroeger aan Louisa een stuk leverworst zou hebben gebragt, waarvan hij zelf een gedeelte nuttigde, bragt hij een gelijk stuk (van ongeveer 1½ à 2 palmen lengte) op den 4den Januarij jl. Louisa zou hem gevraagd hebben: »Wilt gij er niet een stukje van proeven?" waarop de generaal zou hebben geantwoord: »Neen, ik heb nog eenige nieuwjaars-visites gemaakt, en wat malaga gedronken; dat zou mij hinderen." Zoodra was niet de generaal heen gegaan, of Louisa's broeder Jan, sneed een stuk van de worst af en at dat op. Onder het eten zou Jan echter opgemerkt hebben dat de worst »een droogen en onaangenamen smaak had." Louisa zelve, die sedert hare ziekte weinig eetlust had, proefde er nauwelijks van, terwijl zij een gedeelte in schijfjes sneed en die in den azijn legde. Vier van deze schijfjes gaf zij aan haar loopmeisje, die ze echter niet nuttigde, maar ze, als versnapering, meênam voor hare moeder, de wed. van der Hounen, die na het gebruik onmiddellijk ziek werd, zoodat tot voor weinige dagen haar leven in gevaar was. Jan echter, die het grootste gedeelte had gebruikt, bezweek onder de vreeselijkste smarten, na 4 dagen lijdens, op Zaturdag den 8sten Januarij. Ofschoon reeds gedurende het lijden van Jan het vermoeden van vergiftiging was gerezen, schijnt dat vermoeden het allereerst tot maatregelen van onderzoek geleid te hebben door de omstandigheid dat het loopmeisje van Louisa — men zegt, in tegenwoordigheid van den doctor en van ds. Zaalberg, die aan het sterfbed van den lijder geroepen was — binnen trad, en al snikkende verhaalde dat »haar moeder ook zoo naar was geworden, net als Jan, dadelijk nadat zij de schijfjes worst had gebruikt." Hoe het zij, de politie werd behoorlijk onderrigt en deze stelde, nog bij het leven van den ongelukkigen Jan, met lofwaardigen ijver een naauwkeurig onderzoek in. Als van zelf werd de aandacht het eerst gevestigd op de vermoedelijke oorzaak der vergiftiging, de worst, en van dáár op den gever, den generaal. Op raad van het openbaar gezag, deed Louisa een briefje schrijven aan den generaal, waarin hem werd medegedeeld dat er, ten haren huize, iets bijzonders was voorgevallen, weshalve zij hem verzocht dadelijk bij haar te komen. Dit briefje werd gebragt eerst aan des generaals woning; toen men het meisje, met de overbrenging belast, zeide dat de generaal niet te huis was, doch dat men hem, indien de zaak haast had, ten half één ure in de Witte Societeit zou kunnen vinden, werd, op dit uur, het briefje aan die societeit afgegeven. De generaal kwam onmiddellijk, en stond toen plotseling, in hetzelfde vertrek waar de lijder lag, tegenover de politie.

In verzekerde bewaring genomen moet de generaal erkend hebben, dat hij leverworst bij den spekslager Kok had gekocht; ook dat hij in den zomer van 1858 zich rottekruid had aangeschaft bij den droogist in de Poten, te 's Hage, de wed. A. H. van Stappershoef; waarvan hij toen een behoorlijk bewijs had afgegeven. Hoe evenwel het vergif in de worst zou zijn gekomen, moet hij aanvankelijk verklaard hebben niet te weten, daar hij de worst in den zak van zijn jas had gestoken en het rottekruid steeds in zijn vestzakje verbleven was. De bewijzen van schuld schenen, evenwel, van lieverlede zoo overtuigend te worden, of de zwaarte der schuld hem zoodanig te overstelpen, dat de generaal eindelijk, door den onvermoeiden ijver van justitie en politie in verwarring gebragt, tot bekentenis moet zijn gekomen. Hij zou toen erkend hebben de daad te hebben verrigt. Nadat hij namelijk de leverworst had gekocht, zou hij daarmede naar huis gegaan zijn, en vreezende door zijne huisgenooten verrast te worden, naar de bestekamer zijn gegaan en dáár in de beide einden van de worst het vergif gestopt hebben, door het met den vinger er in te duwen.

Toen Louisa voorts de twee paketten aan de justitie had overgelegd, en men den generaal vroeg of het paket, waarop stond: »dit stuk behoort, bij overlijden, aan den generaal G." inhield de geldswaarde, die het volgens Louisa's verklaring moest bevatten, moet de generaal hebben geantwoord: »Och, ik zou die paketten maar in den kagchel smijten." Bij de opening zou het dan ook gebleken zijn, dat het eene paket, hetwelk ƒ4000 aan effecten moest bevatten, uit niets anders bestond dan uit snellen wit papier; terwijl het tweede paket, hetwelk gezegd werd des generaals testament te omsluiten, zou bestaan hebben uit eene verzameling *lettres d'amour*, door Louisa, vele jaren geleden, tot den generaal gerigt.

Wij moeten hierbij voegen, dat de lijkschouwing van den overleden broeder van Louisa voldingend moet hebben bewezen, dat de man ten gevolge van vergiftiging door rottekruid was bezweken. De maag o. a. moet, als een stuk laken door de mot, door de werking van het gif geheel zijn weggevreten geweest.

Ziethier, naar wij vermeenen, in de hoofdzaak de toedragt der zaak. Er komen, natuurlijk, nog vele nevenomstandigheden bij, die uit de instructie zijn geresulteerd, over de vergiftiging zelve echter geen nieuw licht verspreiden en waarvan ons ook de feiten niet met zoodanige zekerheid zijn bekend geworden, dat wij ze aan het publiek durven mededeelen. (*R. C.*)

'S GRAVENHAGE, 17 Februarij.

Door Z. M. is aan den gepensioneerden kapitein van het corps mariniers J. J. Certler vergunning verleend tot het dragen der versierselen van ridder der 4de kl. der orde van Militaire Verdiensten, hem door den keizer aller Russen geschonken; alsmede aan den generaal-majoor C. P. Schimpf, gouverneur der kolonie Suriname, tot het dragen der versierselen van kommandeur der orde van het Legioen van Eer, hem door den keizer der Franschen geschonken; en aan den heer R. F. van Lansberge, gouverneur van Curaçao en onderhoorigheden, tot het dragen der versierselen van ridder der orde van St. Stanislas, hem door den keizer van Rusland geschonken.

— Tot burgemeesters zijn benoemd: te Franeker de heer mr. J. Albarda Cz. en te Raamsdonk de heer mr. Th. Heere.

— Het heeft Z. M. den keizer van Rusland behaagd, den generaal-majoor van Meurs, minister van oorlog, te begiftigen met het grootkruis der orde van St. Anna, terwijl aan den kapitein M. D. graaf van Limburg Stirum, werkzaam bij het depart. van oorlog, is geschonken het ridderkruis der orde van St. Wladimir, 4de kl. Deze vereering moet in verband staan met het bezoek, dat de generaal Tottleben in den afgeloopen zomer aan Nederland heeft gebragt, en bij welke gelegenheid de minister en de gemelde hoofdofficier alles gedaan hebben wat in hun vermogen lag, om het verblijf van dien generaal alhier aangenaam te doen zijn.

— Morgen, Vrijdag, zal er bij H. M. de koningin-moeder een groot diner plaats hebben, waaraan al de leden der koninklijke familie zullen deelnemen.

— Aanst. Zaturdag zal er ten hove een groot diner en gala worden gehouden, waaraan de leden der kon. familie zullen deelnemen, en waarop o. a. de groot-officieren, de ministers enz. genoodigd zijn. Ook zal er in de volgende week, ter viering van 's konings verjaardag, wederom groot bal ten hove zijn.

— Ter gelegenheid van 's konings verjaardag zal de minister van buitenlandsche zaken, baron van Goltstein, een groot diner en gala geven, waartoe de leden van het corps diplomatique zijn uitgenoodigd.

— Bij arrest van het prov. geregtshof in Zuidholland, van heden, is H. Beckers schuldig verklaard aan moedwillige brandstichting, en te dier zake veroordeeld tot de straffe des doods, uit te voeren binnen Dordrecht.

— Naar wij vernemen, zijn thans van regeringswege aan de tweede kamer der staten-generaal toegezonden de antwoorden op het voorloopig verslag der kamer, ten aanzien van het wets-ontwerp tot herziening van het tarief van regten op den in- en uitvoer.

Heden hebben de afdeelingen van de tweede kamer der staten-generaal een aanvang gemaakt met het onderzoek van de wets-ontwerpen nopens de afschaffing der slavernij in West-Indië. Gisteren werden eenige ontwerpen van ondergeschikt belang in de sectien onderzocht.

AMSTERDAM, 16 Februarij.

Maandag ll. hield de taal- en letterkundige afdeeling der kon. akademie van wetenschappen eene gewone vergadering. Tegenwoordig waren de hh. van Hall, Koenen, Janssen, Mees, Dozy, van Assen, Hulleman, Leemans, Boot, Rutgers, M. de Vries, Bake, Dirks, Ackersdyck, Karsten, van Lennep, van Heusde, de Wal en Moll.

Van de hh. Bosscha en de Vries was een brief ingekomen over de hun in de vorige vergadering opgedragen taak, betreffende de regeling der bouwstoffen voor eene lijst van de spelling der Nederlandsche plaatsnamen. Zij wenschen van die last ontslagen te worden. De brief is voor kennisgeving aangenomen; in de later te houden buitengewone vergadering zal over de zaak verder worden beraadslaagd.

De heer Karsten bragt, ook namens den heer Hulleman, verslag uit over de mededeeling van den heer Bake, betreffende de onechtheid der *Catilinariae*. Op voorstel der rapporteurs, die in het gevoelen van den heer Bake niet konden deelen, is er echter besloten de verhandeling van den heer Bake op te nemen in de werken der akademie, het zoo even uitgebragte rapport zal in de verslagen en mededeelingen worden opgenomen.

De heer Janssen heeft daarna eene mededeeling gedaan over de oude meerwoningen (*habitationes lacustres*), de schuilplaatsen der eerste bewoners van Europa, naar aanleiding eener verhandeling van F. Keller, over de overblijfselen dier woningen in Zwitserland, vooral in het Bielermeer en de meren van Zurich en Genève gevonden. Spr. was van oordeel, dat zoodanige overblijfselen ook in onze meren en rivieren zullen worden gevonden. Hierover voerden ook het woord de hh. Bake, Leemans en van Hall. De eerste deelde mede dat ook Herodotus in het 4e en 5e boek zoodanige woningen beschrijft en de tweede merkte aan dat in Ned. Indië dergelijke woningen worden gevonden. Deze bijdrage zal worden opgenomen in de verslagen en mededeelingen.

Vervolgens deed de heer Bake eene mededeeling over de Atheensche administratie in den tijd van overgang van het schrikbewind der 30 tyrannen op de herstelde democratie, naar aanleiding der oratie van Lysias, *pro Mantitheo*. Van deze mededeeling zal een beknopt overzigt in het procesverbaal worden opgegeven.

De heer Koenen heeft daarna eenige opmerkingen medegedeeld over de wijze, waarop eene Nederlandsche synonymiek behoort te worden bewerkt. Later zal spreker hierover een tweede stuk voordragen en dan zal hij beide voor de verslagen en mededeelingen afstaan.

De heer de Vries bood der akademie aan de laatste aflevering van het 3de deel van den *Spieghel Historiael*, uitgegeven door de Ned. maatschappij van letterkunde, waardoor dit werk nu compleet is.

De heer Leemans zeide dat het vaderland thans het verlies had te betreuren van twee mannen, die op het gebied der kunst eene aanzienlijke plaats bekleedden. Hij zou niet wenschen, dat deze vergadering uiteen ging zonder dat eene stem zich uit haar midden verhief om het leedwezen der afdeeling te betuigen over het afsterven van de hh. dr. J. J. Viotta en A. B. B. Tatnel. Hij wenscht dit te meer, daar deze akademie geene afdeeling voor kunst bezit en beide mannen verdienstelijke leden waren geweest der 4de kl. van het voormalig koninklijk instituut. De voorzitter dankte den heer Leemans voor die herinnering. — Daarna is de vergadering gesloten.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

BELGIE.

Te St. Hubert (Luxemburg) zijn op 12 Februarij 15 huizen met schuren enz. afgebrand. Bij die gelegenheid is de geneesheer dier plaats, dr. Henrotin, die pogingen ter blussching aanwendde, bij het omvallen van een muur onder het puin bedolven, zonder dat men wist wat er van den man geworden was. Na lang zoeken werd hij zwaar verminkt teruggevonden en hij overleed nog denzelfden dag.

— Te Merxem werd dezer dagen de zoon van een tuinman voor de woning zijns vaders dood gevonden. Bij onderzoek bleek het dat hij waarschijnlijk geworgd was. Door bijzondere omstandigheden kwam men op het spoor van den vermoedelijken dader en werd deze in hechtenis genomen. Het is een bierbrouwersknecht, op wiens gedrag veel is aan te merken. Hij heeft zijne daad bekend en gezegd, dat hij zijn slagtoffer zoo krachtig had aangegrepen, dat hij slechts een paar flaauwe kreten had laten hooren. Na den moord had hij zich van het geld van den verslagene, 9½ fr., meester gemaakt.

ENGELAND.

LONDEN, 15 Februarij.

Blijkens de verklaring, door de regering in het hoogerhuis afgelegd, hebben de onderhandelingen tusschen Frankrijk en Engeland betreffende het regt van visitatie tot eene gewenschte uitkomst geleid, en zijn er in gemeen overleg voor de gewapende vaartuigen van elk dier twee mogendheden instructiën omtrent het aanhouden en doorzoeken in volle zee van schepen onder de vlag der andere vastgesteld, strekkende om verwikkelingen voor te komen en om de veiligheid ter zee te verzekeren zonder hare vrijheid prijs te geven. Men koesterde ook de verwachting dat de Vereenigde Staten, die tot nog toe ongenegen schenen om hunne vlag aan eenig toezigt van andere mogendheden te onderwerpen, tot de bovengenoemde overeenkomst zouden toetreden.

— Door het lagerhuis is bewilligd in de door lord Stanley voorgestelde leening van 7 millioen £, ten behoeve der dienst in Indië, alleen onder waarborg van het bestuur van het laatstgenoemde rijk.

— Volgens een brief uit Cadix aan de *Daily News*, is het aan de Napelsche gevangenen, die aldaar naar de Vereenigde Staten ingescheept worden, niet toegestaan geworden om aan land te komen, zelfs niet aan Poerio, die ongesteld is. Genoemd blad zegt met blijdschap vernomen te hebben dat er te New-York groote toebereidselen worden gemaakt om er die edele mannen, welke uit de Napelsche kerkerholen ontslagen zijn maar nog de zware hand hunner regering op hunne schouders voelen drukken, te ontvangen op eene wijze, waarvan de gansche wereld gewagen zal.

— Blijkens de jongste berigten uit Bombay zou de opstand in Oude geheel bedwongen zijn. Tantia-Topee had op nieuw eene nederlaag geleden en nabij Allahabad was een corps opstandelingen van 30,000 man geslagen, waarbij twee hunner hoofden sneuvelden.

— Volgens de thans omtrent de zaken van Haïti ontvangen berigten zouden de troepen van den keizer Soulouque zich met die van Geffrard hebben vereenigd, en de keizer genoodzaakt zijn geworden afstand van den troon te doen. De keizer was met zijn gezin op Jamaica aangekomen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 15 Februarij.

De *Moniteur* deelt mede dat aan den senaat een wets-ontwerp is ingediend, waarbij de jaarlijksche dotatie voor de vorsten en vorstinnen van het keiz. huis van 1,500,000 op 2,200,000 fr. wordt gebragt. Ook wordt daarin 800,000 fr. aan prins Napoleon toegelegd om de onkosten van zijn huwelijk goed te maken.

— Het bal op het stadhuis, door den gemeenteraad prins Napoleon en zijne gemalin aangeboden, was zeer prachtig, en heeft tot aan den morgen geduurd. Het werd door 10,000 personen bijgewoond.

— De Sardinische gezant, de marquis de Villamarina, heeft in een bijzonder gehoor aan den keizer de orde der Annonciade overhandigd, door den koning van Sardinië aan den keizerl. prins geschonken.

— De mogendheden moeten nu, naar het schijnt, alle tot de erkenning zijn gekomen dat het houden eener conferentie noodzakelijk is, ten einde de dubbele verkiezing van den heer Couza tot hospodar van Moldavië en Wallachye te bespreken. Omtrent het tijdstip der bijeenkomst is echter nog niets bepaald. De heer Mussarus, gezant van de Porte te Londen, zal voor Turkye optreden en de nieuwe Pruissische gezant graaf de Pourtalès wordt dagelijks hier verwacht. Natuurlijk zal Oostenrijk niet dulden dat de Italiaansche questie wordt aangeroerd, en of de moeijelijkheden zullen opgelost worden is moeijelijk te bepalen. Misschien gaan de leden der conferentie dan wel uit een, meer tegen elkander verbitterd en van eene verzoening verwijderd dan thans nog het geval is.

Naar men verneemt hebben de prefecten van den minister van binnenl. zaken een vertrouwelijk schrijven ontvangen, waarin de onlangs door den keizer uitgesproken rede ten hunnen behoeve nader wordt verklaard. Daarin wordt gezegd dat het des keizers gevoelen is, dat de oorlog, zonder wettige redenen, onmogelijk is, maar dat, indien de zorg voor zijne eer het vordert, of dat hij uitbreekt door een der belangen, waarvoor Frankrijk ten allen tijde in de bres is gesprongen, de regering niet voor den oorlog zal terugdeinzen, omdat hij dan eene noodzakelijkheid is geworden. Hoedanig ook de wil des keizers mogt zijn, het is de pligt der natie, die reeds zoo vele blijken van zijne wijsheid heeft ondervonden, om daarin zonder aarzeling te berusten. Er bestaat nog een grooter kwaad dan de oorlog, namelijk dat men zich uitsluitend met zijne stoffelijke belangen bezig houdt, en de overleveringen van eer en vaderlandsliefde vergeet. In dien zin moeten de dagbladen in de departementen zich uitlaten.

De *Patrie* deelt mede dat er pogingen worden aangewend om de kamers van koophandel tot een petitionnement voor het behoud van den vrede over te halen, maar doet tevens het onwettige van deze handeling uitkomen.

— Er is sprake om vier nieuwe zendelingen naar Cochin-China te zenden, reeds zijn eenige zusters van liefdadigheid derwaarts op weg.

ITALIE.

De oorlogstoerustingen worden in Italië steeds voortgezet. Te Genua is een der kerken tot magazijn ingerigt en de archiven der stad zijn naar de forten gebragt, alwaar zij bij een bombardement in veiligheid zouden zijn. De Sardinische regering heeft ook met een graanhandelaar te Odessa eene overeenkomst gesloten tot levering van 20,000 hect. Poolsche tarwe.

Ook uit Venetie meldt men dat de troepenbewegingen aldaar onafgebroken voortduren. De infanterie neemt haren weg door Venetië, de cavallerie trekt, in den regel, door Udine. Een groot aantal kanonnen is er reeds aan de stations Casarsa en Venetië aangekomen; men ziet dien ten gevolge bijna geene koopwaren meer door de spoorwegen vervoeren. Het tuighuis te Pola is dan ook reeds vergroot geworden, en daar worden allerlei krijgsbehoeften heengevoerd. Het schijnt, dat de keizer van Oostenrijk voornemens is in persoon naar Verona te komen, alwaar 25,000 man het derde legercorps zullen vormen.

— Uit Napels meldt men dat aldaar een Engelschman jammerlijk is omgekomen. Bij het beklimmen van den Vesuvius had hij geen acht geslagen op de waarschuwingen der gidsen en zich te digt bij den naar een dal afvloeijenden lavastroom gewaagd, ten gevolge waarvan hij bij een misstap door den stroom werd medegesleept. Het lijk van den ongelukkige werd drie dagen later in drie stukken en geheel verkoold in de nabijheid van Resina gevonden.

— De inwoners van Ancona hebben, ten gevolge van een aanslag tegen het leven van een geacht koopman aldaar, eene klagt ingeleverd bij het gemeentebestuur over de weinige veiligheid die aldaar voor personen en goederen bestaat, met verzoek om die klagt bij de Pauselijke regering over te brengen. Zij gelooven dat de inwoners, met lasten overladen, regt hebben om tegen dieven en moordenaars beschermd te worden. Zij voegen er bij dat de aanslag gepleegd is even nadat de Oostenrijksche bezetting versterkt was geworden, zoodat het blijkt dat ook de vreemde bezetting geene meerdere veiligheid in de straten oplevert.

PRUISSEN.

BERLIJN, 15 Februarij.

Door de regering is aan de onderscheidene Duitsche regeringen eene circulaire gezonden betreffende de tegenwoordige omstandigheden. Zij is in eenen vredelievenden geest opgesteld.

— De *Preuss. Zeit.*, sprekende over den staatkundigen toestand van Europa, komt tot de slotsom dat men vertrouwen kan stellen in de ernstige bemoeijingen der mogendheden en op het behoud van den vrede kan rekenen.

— Aan de gemeente der zich noemende vrije Christenen te Maagdenburg is door de regering volkomen vrijheid van godsdienstoefening verleend. Onder het vorig bestuur was haar dit geweigerd of feitelijk onthouden.

— Te Lugano (in het Zwitsersche kanton Tessino) zijn bij de verkiezingen ongeregeldheden voorgevallen. Naar men verneemt werden daarbij een persoon gedood en verscheidene gewond.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 15 Februarij.

Men verzekert dat onze regering tot eenige Duitsche staten van den tweeden rang de vraag heeft gerigt, in hoeverre zij op hunne sympathie mag rekenen, bijaldien het tot een oorlog tusschen haar en Sardinië alleen, of met Sardinië en Frankrijk mogt komen. Aan Pruissen moet eene zoodanige vraag niet zijn gedaan, maar slechts kennis zijn gegeven van deze handeling van ons kabinet.

— De aartshertog Maximiliaan is in een streng incognito uit Milaan herwaarts gekomen, waarschijnlijk om over de tegenwoordige omstandigheden met den keizer te beraadslagen. Slechts twee dagen zal hij hier vertoeven.

TURKYE.

Eene der eerste handelingen van vorst Milosch, bij de aanvaarding van het bestuur over Servië, is geweest de zitting van den landdag, die onder den invloed van eenige hoofden stond, te sluiten, en de regeling der aanhangige zaken aan eene commissie van 34 leden op te dragen.

— In de maand Januarij hebben er vele schipbreuken plaats gehad. In de wateren van Beyruth zijn 3 Engelsche, 1 Grieksche en 4 Arabische

vaartuigen op de kust geworpen. Een Arabisch vaartuig, dat van Beyruth naar Tripoli ging, is door eenen zoo hevigen storm beloopen, dat de bemanning, alsmede een koopman met zijne vrouw en dochters, die als passagiers op het schip waren, over boord sprongen, om zwemmende den oever te bereiken. Allen zijn omgekomen, met uitzondering van de twee vrouwen, die door de golven op het strand werden geworpen.

— De hoofden van den magtigen stam der Consaris, die vroeger in Syrië tegen de regering was opgestaan, zijn te Damascus tot zware straffen veroordeeld; de meesten tot altoosdurenden dwangarbeid, en eenigen, waaronder Ismail-Bey en zijn 13-jarige zoon, tot de doodstraf. Dit vonnis, tegen een zoo jong kind uitgesproken, wordt ten hoogste gelaakt.

Burgerlijke Stand.

Van den 10 tot en met den 16 Februarij 1859.

BEVALLEN: M. W. Owel, geb. van der Waag, Z. — P. J. Laneeb, geb. Moonen, D. — M. Oudshoorn, geb. Plaizier, D. tweel. — J. M. Gestman, geb. Marks, Z. — L. T. Pont, D. — H. A. Seljee, geb. Kaper, Z. — C. de Vos, geb. van Kampen, Z. — M. van Maris, geb. Versluys, D. — G. M. de Koning, geb. van Waglendonk, Z. — M. G. van Beek, geb. van Ommeren, D. — J. H. van der Moolen, geb. van Zon, Z. — L. Christiaanse, geb. Klein, Z. — M. Mieremet, geb. Slaymor, D. — R. de Meel, geb. Daalmeijer, D. — M. Bergman, geb. Karlie, Z. — A. van Grieken, geb. Kromwijk, Z. — J. M. van der Assen, geb. Willemse, D. — J. A. van Ewijk, geb. van der Gaag, D. — J. van Sonsbeek, geb. van der Wilk, Z. — C. Crama, geb. van der Linden, D. — C. van Booma, geb. Ligtvoet, D. — W. G. Choufour, geb. Lut, Z. — A. M. C. van der Meer, geb. Rijss, D. — J. C. de Rooy, geb. Stiva, D. — J. M. Kleinhans, geb. Blansje, Z. — M. F. H. van Oerle, D. — J. Delmeer, geb. van Rossum, Z. — M. Uldrik, geb. Cramers, D. — J. H. Werter, geb. Kniest, D. — P. Blansjaar, D. — M. Hoogkamer, geb. van der Waal, Z. levenl. — H. C. Boon, geb. Dignet, D. — M. E. Hakkaart, geb. van den Berg, Z. — S. H. van der Blom, geb. Cederhout, D. — M. H. Mieremet, geb. Chardonnens, D. — M. M. Meijer, geb. Lardé, Z.

GEHUWD: J. van Tol, Jm. en H. Boekraad, Jd. — J. H. van den Berg, Jm. en B. H. Taffijn, Jd. — F. van Dam, Jm. en C. Kriek, Jd. — J. Doesburg Lannooy, Jm. en J. M. E. Dulfer, Jd. — J. Verhoogt, Jm. en E. Horree, Jd. — N. Goebertus, Wedr. en C. Regeer, Wede. — P. v. Beek, Jm. en M. C. Vermunicht, Jd.

OVERLEDEN: B. Mesman, 55 j. — C. J. van Wijk, D., 2 m. — T. Dreef, geb. Mahie, 75 j. — H. Segaar, D., 5 m. — J. de Goederen, D., 3 j. — J. A. J. Laven, 44 j. — J. Kettenis, 38 j. — M. A. Owel, Z., 1 d. — C. J. Erkelens, D., 6 w. — Cathª Henrª la Rivière, 21 j. — J. Adriaans, 68 j. — M. J. Geenjaar, Z., 9 w. — J. C. Wemmerslager, D., 3 j. en 7 m. — A. M. W. Filippo, D., 3 j. en 5 m. — J. A. Lips, D., 1 j. en 6 m. — Helª Roodenburg, 64 j. — Mª van der Waals, 20 j. — B. Janssen, 47 j. — C. Voorhagen, D., 7 m. — S. C. Verbeek, D., 13 m.

KERKNIEUWS.

DELFT, 16 Februarij. Door den kerkeraad der Ned. herv. gemeente is tot predikant alhier beroepen ds. H. de Veer, te Wormerveer.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE UTRECHTSCHE HOOGESCHOOL.

Den 14den Februarij de heer J. Bressler, van Utrecht, in de geneeskunde, na verdediging van een proefschrift: *Over de uitzetting van het hart.*

ADVERTENTIEN.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG 16 Februarij.

			Laagst.koers	Hoogst.koers	Gebleven.
NEDERLAND Werkelijke Schuld	à 2½	pCt.	64 1/2	64 9/16	64 1/2
Dito Certificaten	3	"	77 1/2	—	—
Dito dito	4	"	98 1/4	98 1/2	98 7/16
Amortisatie Syndicaat	3½	"	—	—	—
Handelmaatschappij	4½	"	141 1/2	—	—
O. I. Leening	4	"	97 15/16	—	—
Aandeelen Holl. Spoorweg	4½	"	—	—	—
Dito Rijn-Spoorweg	4½	"	—	—	—
BELGIE	2½	"	—	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	2½	"	52 1/2	—	—
Dito dito	4½	"	—	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	"	—	—	—
Dito dito	4½	"	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	1½	"	29 15/16	30 1/8	30 1/16
Dito Obligatiën	3	"	44 9/16	44 5/8	—
Dito Binnenl. à 6 m.	3	"	40 1/4	40 5/16	40 5/16
Bewijzen Coupons			—	—	—
PORTUGAL, te Londen	3	"	46 1/2	46 3/16	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	5	"	104 5/8	—	—
Dito dito 1828 en 1829	5	"	—	—	—
Certif. bij dito 1831 en 1833	5	"	—	—	—
Dito 1840	4	"	—	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	4	"	86 5/8	—	—
Dito dito Nieuwe	4	"	—	—	—
Inschrijving in Assign.	6	"	—	—	—
Certificaten van dito	6	"	—	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	fl. 500	f	155	155 1/4	—
Dito Obligatiën	4	pCt.	81 1/2	—	—
PRUISSEN, Obl. te Londen	à 4½	"	—	—	—
OOSTENRIJK, W. B bij Goll.	5	"	77	—	—
Dito	4	"	60 1/2	—	—
Dito Metall.	5	"	68 15/16	69 1/4	69
Dito Nieuwe	5	"	80	80 1/4	80
Dito 1847	2½	"	[illegible]	[illegible]	—
BRAZILIE, 1824 100 £	5	"	98 1/2	—	—
SARDINIE	5	"	—	—	—
PERU, Geldleening 1824	4½	"	—	—	—
VENEZUELA, Obligatiën 6 pCt. nu	5	"	40 1/4	40 1/2	40 1/4
GRENADA, Obligatiën	3½	"	19 1/4	19 1/2	—
MEXICO, Obligatiën 1851	3	"	—	—	—
N.-AMERIKA, Bankactiën			—	—	—

Te Leyden ter Boekdrukkerij van D. C. DRABBE.